మహిళలు మరియు మహిళా సంస్థల పాత్ర

యుగయుగాల నుండి, మహిళలు అన్ని రంగాలలో కార్యకలాపాలలో కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నారు. మహిళలు సాధారణంగా వివిధ ఆర్థిక మరియు సామాజిక కార్యకలాపాలలో పాల్గొంటారు మరియు నిర్ణయం తీసుకునే ప్రక్రియలో కూడా ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తారు, అయితే వారి సహకారం సాధారణ పనిగా అంగీకరించబడింది. ఇటీవలి వరకు, వారి పనికి ఆర్థిక లేదా సామాజిక విలువ ఇవ్వబడలేదు. అయినప్పటికీ, గృహ కార్యకలాపాలు, పాడిపరిశ్రమ, వ్యవసాయంలో వారి పాత్రను లెక్కించడానికి ఇటీవల కొన్ని ప్రయత్నాలు జరిగాయి. మహిళల యొక్క పరిస్థితి మెరుగు పరచాలంటే కొన్ని అంశాల పై దృష్టి సరించాలి. మరింత ప్రత్యేకంగా, మహిళా విద్యపై మరింత శ్రద్ధ మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణ, కుటుంబ సంక్షేమంలో మహిళా పాత్ర. ఇక్కడ మేము సమాజంలో మహిళలు యొక్క స్థితి మరియు మహిళా సంస్థల పాత్ర అనే అంశానికి సంబంధించిన వివరాలు అందించాము.

APPSC/TSPSC Sure shot Selection Group

చరిత్రలో మహిళల స్థానం

తొలి వేద యుగం

- స్త్రీలకు సమాజంలో పూర్తి స్వేచ్ఛ మరియు గౌరవం ఉంది.
- వారు విశ్వంలో జీవితం యొక్క సృష్టిలో ప్రధాన పాత్రను నిర్వహించారు.
- వారు జీవితంలోని వివిధ రంగాలలో స్వయంప్రతిపత్తిని కలిగి ఉన్నారు.

తరువాతి వేద కాలం

- ప్రారంభ వేద యుగంతో పోలిస్తే మహిళల స్థితి క్షీణించింది.
- పెద్ద సైన్యం అవసరం కారణంగా పురుషులు మరింత ప్రాముఖ్యతను పొందారు.
- స్త్రీలు పురుషుల కంటే తక్కువ మరియు అధీనంలో ఉన్నారు.

మధ్యయుగ కాలం

- ఆడ శిశు హత్యలు మరియు ఇతర సాంఘిక దురాచారాలు మరింత ప్రముఖంగా మారాయి.
- ఆడపిల్లలు చదువుకు దూరమయ్యారు, బాల్యవివాహాలు ఎక్కువయ్యాయి.
- భక్తి ఉద్యమం మరియు సూఫీ మతం యొక్క పెరుగుదల మహిళల స్థితిని మెరుగుపరిచింది.
- శంకరాచార్య, రామానుజులు మరియు గురునానక్ వంటి ప్రభావవంతమైన వ్యక్తులు కులాలు మరియు మతాలకు అతీతంగా స్త్రీలను అణచివేసేందుకు మరియు అణచివేతకు వ్యతిరేకంగా తమ స్వరాన్ని పెంచారు.

బ్రిటిష్ రాజ్ కాలం

- బ్రిటీష్ ఈస్టిండియా కంపెనీ మరియు బ్రిటీష్ రాజ్ మహిళల స్థితిగతులను మెరుగుపరచడానికి చర్యలను అమలు చేశాయి.
- బెంగాల్ సతి రెగ్యులేషన్ (1829) వంటి చట్టాలు సతి (వితంతువుల దహనం) ఆచారాన్ని రద్దు చేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయి.
- హిందూ వితంతువుల పునర్వివాహ చట్టం (1856) వితంతువులు పునర్వివాహం చేసుకోవడానికి అనుమతించింది.
- ఆడ శిశుహత్యల నిరోధక చట్టం (1870) ఆడ శిశువుల హత్యలను అరికట్టడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- ఏజ్ ఆఫ్ కన్సెంట్ యాక్ట్ (1891) అమ్మాయిలు చట్టబద్ధంగా వివాహం చేసుకునే మరియు లైంగిక సంబంధాలకు సమ్మతించే వయస్సును పెంచింది.

ఆధునిక భారతదేశంలో మహిళలు

- మహిళా హక్కుల ఉద్యమాలు: ఆధునిక కాలంలో వివిధ మహిళా హక్కుల ఉద్యమాలు మరియు సమాజంలో మహిళల స్థితిగతులను మెరుగుపరచడానికి అంకితమైన సంస్థలు ఆవిర్భవించాయి. ఈ ఉద్యమాలు లింగ అసమానత, స్త్రీల విద్య, బాల్య వివాహాలు, వరకట్నం మరియు వితంతు పునర్వివాహం వంటి సమస్యలను పరిష్కరించడానికి ఉద్దేశించబడ్డాయి.
- సంఘ సంస్కర్తలు: రాజా రామ్ మోహన్ రాయ్, ఈశ్వర్ చంద్ర విద్యాసాగర్, మరియు జ్యోతిబా ఫూలే వంటి ప్రముఖ సంఘ సంస్కర్తలు మహిళల హక్కుల కోసం వాదించడంలో కీలక పాత్రలు పోషించారు. వారు సతి (వితంతువుల దహనం), మరియు ఆడ శిశుహత్య వంటి పద్ధతులకు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేశారు మరియు మహిళల విద్యను ప్రోత్సహించారు.
- స్త్రీ విద్య: ఆధునిక కాలంలో స్త్రీ విద్యను ప్రోత్సహించడానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి. బాలికలకు విద్యావకాశాలను అందించడానికి సంస్థలు స్థాపించబడ్డాయి మరియు మహిళలు అధికారిక విద్యను పొందడం ప్రారంభించారు. ఇది మహిళల సాధికారతకు దారితీసింది మరియు వివిధ రంగాలలో వారి భాగస్వామ్యాన్ని పెంచింది.
- జాతీయవాద ఉద్యమం: మహిళలు భారతదేశ జాతీయవాద ఉద్యమంలో చురుకుగా పాల్గొన్నారు, బ్రిటిష్ వలస పాలన నుండి స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాటానికి సహకరించారు. సరోజినీ నాయుడు, అన్నీ బిసెంట్ మరియు కమలా నెహ్రూ వంటి ప్రముఖ మహిళా నాయకులు మహిళలను సమీకరించడంలో మరియు వారి హక్కుల కోసం పోరాడడంలో కీలక పాత్ర పోషించారు.
- చట్టపరమైన సంస్కరణలు: మహిళల హక్కులను పరిరక్షించడానికి మరియు లింగ-ఆధారిత వివక్షను పరిష్కరించడానికి అనేక చట్టపరమైన సంస్కరణలు అమలు చేయబడ్డాయి. హిందూ వారసత్వ చట్టం (1956) కుమార్తెలకు సమాన వారసత్వ హక్కులను మంజూరు చేసింది మరియు వరకట్న నిషేధ చట్టం (1961) వరకట్న ఆచారాన్ని నిర్మూలించే లక్ష్యంతో ఉంది.
- రాజకీయ భాగస్వామ్యం: రాజకీయ భాగస్వామ్యంలో మహిళలు గణనీయమైన ప్రగతి సాధించారు. భారత రాజ్యాంగం పురుషులు మరియు మహిళలకు సమాన రాజకీయ హక్కులను నిర్ధారిస్తుంది మరియు మహిళలు రాజకీయాలలో రాష్ట్రపతి, ప్రధాన మంత్రి మరియు పార్లమెంటరీ నాయకత్వంతో సహా ముఖ్యమైన పదవులను కలిగి ఉన్నారు.
- ఆర్థిక సాధికారత: ఆధునిక భారతదేశంలో మహిళలు ఎక్కువగా శ్రామికశక్తిలోకి ప్రవేశించారు, దేశ ఆర్థికాభివృద్ధికి దోహదపడుతున్నారు. మహిళలకు స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్ ప్రోగ్రామ్‌లు, ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్‌షిప్ అవకాశాలు మరియు ఆర్థిక చేరికలను అందించడానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి.
- మహిళా ఉద్యమాలు: ఆధునిక భారతదేశం లింగ సమానత్వం, భద్రత మరియు న్యాయం కోసం వాదించే మహిళా ఉద్యమాల పెరుగుదలను చూసింది. "మీ టూ" ఉద్యమం మరియు లింగ-ఆధారిత హింసకు వ్యతిరేకంగా నిరసనలు వంటి ఉద్యమాలు మహిళలను ప్రభావితం చేసే సమస్యలపై దృష్టిని ఆకర్షించాయి మరియు వ్యవస్థాగత మార్పు కోసం ముందుకు వచ్చాయి.

ఆధునిక భారతదేశంలో మహిళలు తమ హక్కుల కోసం పోరాడారు, వివిధ రంగాలలో గణనీయమైన మైలురాళ్లను సాధించారు మరియు లింగ సమానత్వం మరియు సాధికారత కోసం పని చేస్తూనే ఉన్నారు. అయినప్పటికీ, లింగ-ఆధారిత హింస, వనరులకు అసమాన ప్రాప్యత మరియు సామాజిక నిబంధనలు వంటి సవాళ్లు ఇప్పటికీ కొనసాగుతున్నాయి, మహిళల పురోగతి కోసం నిరంతర ప్రయత్నాలు అవసరం.

మహిళల ద్వారా మహిళా సంస్థలు

కలకత్తాలోని లేడీస్ సొసైటీ (1882): స్వర్ణకుమారి దేవి ద్వారా ప్రారంభించబడింది, ఇది వితంతువులకు విద్య మరియు జీవనోపాధి నైపుణ్యాలను అందించడంపై దృష్టి పెట్టింది. స్వర్ణకుమారి దేవి మహిళా జర్నల్ భారతికి మొదటి భారతీయ మహిళా సంపాదకురాలు కూడా.

ఆర్య మహిళా సమాజ్: పూణేలో రమాబాయి సరస్వతి స్థాపించారు, ఇది మహిళలకు విద్యను అందించడం మరియు బాల్య వివాహాల ఆచారాన్ని ఎదుర్కోవడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. రమాబాయి సరస్వతి తరువాత 1889లో ముంబైలో ప్రత్యేకంగా బాల వితంతువుల విద్య కోసం శారదా సదన్‌ను స్థాపించారు.

భారత మహిళా పరిషత్ **(1905):** నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ మహిళా విభాగం, ఇండియన్ నేషనల్ కాంగ్రెస్‌తో అనుబంధంగా ఉంది. ఇది బాల్య వివాహాలు, వితంతువు, వరకట్నం మరియు ఇతర హానికరమైన ఆచారాల వంటి సమస్యలపై దృష్టి సారించి మహిళల సామాజిక పరిస్థితులను మెరుగుపరచడానికి పనిచేసింది.

స్త్రీ జర్తోస్తి మండల్ (పార్సీ ఉమెన్స్ సర్కిల్): పార్సీ కమ్యూనిటీలో నౌరోజీ పటుక్ కుటుంబం నిర్వహించిన ప్లేగు సహాయ కార్యక్రమాల నుండి బయటపడింది. సంస్థ వైద్య సంరక్షణ మరియు విద్యను చేర్చడానికి తన ప్రయత్నాలను విస్తరించింది మరియు పార్సీ పరోపకారి సర్ రతన్ టాటా నుండి మద్దతు కోరింది.

ఇతర పట్టణ సంఘాలు: అనేక చిన్న పట్టణ విద్యావంతులైన కుటుంబాలు కలకత్తా, బొంబాయి మరియు మద్రాసు వంటి నగరాల్లో ఇలాంటి సంస్థలను ఏర్పాటు చేశాయి. ఈ సంఘాలు మహిళలకు సంబంధించిన వివిధ సామాజిక సమస్యలను పరిష్కరించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయి.

భారతదేశంలో మహిళలు ఎదుర్కొంటున్న విద్య, బాల్య వివాహాలు మరియు వితంతువు వంటి సవాళ్లను పరిష్కరించడంలో ఈ మహిళా నేతృత్వంలోని సంస్థలు కీలక పాత్ర పోషించాయి. వారు మహిళల సాధికారత మరియు అభ్యున్నతికి దోహదపడ్డారు, అవగాహన కల్పించడం మరియు సామాజిక సంస్కరణల కోసం వాదించారు.

జాతీయ మహిళా సంస్థలు

భారత స్త్రీ మహామండలం **(1910):** సరళా దేవి చౌధురాణిచే ఏర్పాటు చేయబడింది, ఇది అన్ని కులాలు మరియు మతాలకు చెందిన మహిళలను ఏకతాటిపైకి తీసుకురావాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. వారు స్త్రీలను పర్దా వ్యవస్థ నుండి విముక్తి చేయడం మరియు స్త్రీ విద్యను ప్రోత్సహించడంపై దృష్టి పెట్టారు.

ఉమెన్స్ ఇండియన్ అసోసియేషన్ **(WIA)** (1917లో స్థాపించబడింది): మతాలు, తరగతులు మరియు కులాలకు అతీతంగా మహిళలను ఏకం చేసే లౌకిక ఎజెండాతో ఐరిష్ మూలానికి చెందిన మహిళ మార్గరెట్ E. కజిన్స్ స్థాపించారు. అన్నీ బెసెంట్ తరువాత WIA యొక్క మొదటి అధ్యక్షురాలిగా మారారు మరియు ఇతర ప్రముఖ వ్యవస్థాపక సభ్యులు S. అంబుజమ్మల్, డా. ముత్తులక్ష్మి రెడ్డి, కమలాదేవి చటోపాధ్యాయ మరియు సరళాలాబాయి నాయక్ ఉన్నారు.

నేషనల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఉమెన్ ఇన్ ఇండియా **(NCWI)** (1925లో ఏర్పడింది): యుద్ధ సమయంలో గణనీయమైన కృషి చేసిన బొంబాయి, కలకత్తా మరియు మద్రాసు నుండి ప్రభావవంతమైన మహిళల కృషితో స్థాపించబడింది. ఇది ఇంటర్నేషనల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఉమెన్ యొక్క జాతీయ శాఖగా పనిచేసింది.

ఆల్ ఇండియా ఉమెన్స్ కాన్ఫరెన్స్ **(AIWC):** మహిళలు మరియు పిల్లల అభ్యున్నతి మరియు అభివృద్ధికి అంకితమైన సంస్థ. బరోడాకు చెందిన మహారాణి చిమన్‌బాయి గైక్వాడ్ మొదటి రాష్ట్రపతిగా పనిచేశారు, మహిళల స్వభావానికి అనుగుణంగా విద్య యొక్క అవసరాన్ని నొక్కి చెప్పారు. మార్గరెట్ కజిన్స్ కార్యదర్శిగా పనిచేశారు మరియు సంస్థలో ప్రముఖ నాయకులు సరోజినీ నాయుడు, కమలా దేవి చటోపాధ్యాయ, రాజకుమారి అమృత్ కౌర్, రేణుకా రాయ్, మరియు డాక్టర్ ముత్తులక్ష్మి రెడ్డి ఉన్నారు.

ఈ జాతీయ మహిళా సంస్థలు మహిళల హక్కులు, సామాజిక సంస్కరణలు మరియు విద్య కోసం వాదించడంలో కీలక పాత్ర పోషించాయి. వారు మహిళలు కలిసి రావడానికి, వారి గొంతులను పెంచడానికి మరియు భారతదేశంలోని మహిళల స్థితి మరియు సంక్షేమాన్ని మెరుగుపరచడానికి పని చేయడానికి వేదికలను అందించాయి

జాతీయ మరియు కార్మిక ఉద్యమాలలో మహిళలు

- స్వదేశీ ఉద్యమం మరియు హోమ్ రూల్ ఉద్యమం: మహిళలు పరిమిత సంఖ్యలో పాల్గొన్నారు మరియు భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ (INC) సమావేశాలకు హాజరయ్యారు.
- సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం **(1920):** ఊరేగింపులు నిర్వహించడం, విదేశీ బట్టలు మరియు మద్యం విక్రయించే దుకాణాలను పికెటింగ్ చేయడం మరియు అరెస్టులను ఎదుర్కోవడంలో మహిళలు కీలక పాత్ర పోషించారు.
- రైతు ఉద్యమాలు: బోర్సాద్ మరియు బార్డోలీ సత్యాగ్రహాలలో మహిళలు చురుకుగా పాల్గొన్నారు.
- ఉప్పు సత్యాగ్రహం, శాసనోల్లంఘన ఉద్యమం మరియు క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం: అన్ని వర్గాల మహిళలు పాల్గొని, పోలీసు ఆరోపణలను ఎదుర్కొన్నారు మరియు జైలుకు వెళ్లారు.
- స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం మహిళా ఉద్యమం: భారతదేశంలో స్త్రీవాదం యొక్క మొదటి తరంగా పరిగణించబడుతుంది, మహిళలు సంప్రదాయం మరియు సామాజిక నిర్మాణాలను సవాలు చేశారు, విద్య మరియు చట్టపరమైన సంస్కరణల ద్వారా పరిహారం కోరుతున్నారు.

విప్లవ మరియు తీవ్రవాద కార్యకలాపాలలో మహిళలు

- కల్పనా దత్తా: చిట్టగాంగ్ ఆయుధశాల దాడిలో భాగం.
- నేనిబాలా దేవి: జుగంతర్ పార్టీతో సంబంధం కలిగి ఉండి, ఆయుధాలు రవాణా చేస్తున్నందుకు అరెస్టు చేయబడ్డారు

- ప్రీతిలత వడ్డేదార్: చిట్టగాంగ్ విప్లవకారిణి
- కెప్టెన్ లక్ష్మి సెహగల్: సుభాష్ చంద్రబోస్ ఆధ్వర్యంలో ఇండియన్ నేషనల్ ఆర్మీ (INA)లో "రాణి ఆఫ్ ఝాన్సీ రెజిమెంట్" కమాండర్.

లేబర్ మరియు ట్రేడ్ యూనియన్లలో మహిళలు

- అనసూయ సారాబాయి: అహ్మదాబాద్ వస్త్ర కార్మికుల సమ్మెకు నాయకత్వం వహించి, అహ్మదాబాద్ టెక్స్‌టైల్ మిల్లు వర్కర్స్ యూనియన్‌ను ప్రారంభించారు.
- మణిబెన్ కారా: రైల్వే కార్మికుల సామాజిక నాయకురాలు.
- ఉషాబాయి డాంగే మరియు పరవై బోస్: వస్త్ర కార్మికుల కమ్యూనిస్ట్ నాయకులు.
- **SEWA (స్వయం ఉపాధి మహిళల సంఘం):** 1972లో అహ్మదాబాద్‌లో ఎలా భట్ ద్వారా స్థాపించబడింది, అసంఘటిత రంగంలోని పేద మహిళలకు శిక్షణ మరియు మద్దతు ద్వారా పరిస్థితులను మెరుగుపరచడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

మహిళల సమస్యలను తెరపైకి తీసుకురావడంలో కీలక పాత్ర పోషించింది, మహిళలకు గృహ సరిహద్దుల నుండి బయటికి రావడానికి, సమీకరించటానికి మరియు వారి హక్కుల కోసం పోరాడటానికి శక్తివంతం చేసింది. ఈ సంస్థలు స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో మహిళల చురుకైన భాగస్వామ్యానికి పునాది వేసింది.

భారతదేశంలోని మహిళల సామాజిక సాంస్కృతిక సూచికలు

మహిళలు ఆరోగ్య స్థితి

భారతదేశంలో ప్రబలంగా ఉన్న సంస్కృతి మరియు సాంప్రదాయ పద్ధతుల కారణంగా భారతీయ మహిళల ఆరోగ్యం మరియు పోషకాహార స్థితి మరింత దిగజారుతోంది. ముఖ్యంగా గర్భధారణ మరియు చనుబాలివ్వడం సమయంలో భారతీయ స్త్రీలు సాధారణంగా పేద పోషకాహారానికి గురవుతారు.

అక్షరాస్యతలో మహిళల స్థితి

భారతదేశంలో అక్షరాస్యత సామాజిక-ఆర్థికానికి కీలకం భారతదేశంలో అక్షరాస్యత రేటులో విస్తృత లింగ అసమానత ఉంది. నేడు స్త్రీల అక్షరాస్యత రేటు 65.46%, పురుషుల అక్షరాస్యత రేటు 80% కంటే ఎక్కువ.
రాష్ట్రాల మధ్య అక్షరాస్యత రేటులో తేడాలు కూడా తీవ్రంగా ఉన్నాయి. కేరళలో అత్యధిక మహిళా అక్షరాస్యత ఉంది. మరోవైపు, బీహార్ మరియు ఉత్తరప్రదేశ్‌లలో స్త్రీ అక్షరాస్యత శాతం తక్కువగా ఉంది.
భారతదేశంలో అక్షరాస్యత పట్టణ మరియు గ్రామీణ జనాభా మధ్య విస్తృత అంతరాల ద్వారా వర్గీకరించబడుతుంది.

స్త్రీ - వివాహం మరియు సంస్కృతి

సగటు భారతీయ స్త్రీ జీవితంలో ఎక్కువ భాగం వివాహంలోనే గడిచిపోతుంది; చాలా మంది మహిళలు ఇప్పటికీ చట్టబద్ధమైన 18 సంవత్సరాల కంటే ముందే వివాహం చేసుకున్నారు మరియు భారతదేశంలో వివాహం కాని సంఘటనలు తక్కువగా ఉన్నాయి. పిల్లలను కనడం మరియు పిల్లలను పెంచడం అనేది భారతీయ స్త్రీలకు యుక్తవయస్సు ప్రారంభంలోనే ప్రాధాన్యతలు. అందువల్ల, వారు వర్క్‌ఫోర్స్‌లోకి ప్రవేశించినట్లయితే, అది భారతీయ పురుషుల కంటే చాలా ఆలస్యం అవుతుంది. పట్టణ భారతీయ పురుషులు 25 మరియు 29 సంవత్సరాల మధ్య వారి శ్రామిక శక్తి భాగస్వామ్యాన్ని గరిష్ట స్థాయికి చేరుకుంటారు, అయితే పట్టణ భారతీయ మహిళలు 40 మరియు 44 సంవత్సరాల మధ్య ఉంటారు.
దీని కారణంగా, మహిళలకు నైపుణ్యాల సముపార్జనకు తక్కువ సమయం మరియు ఉద్యోగ మెరుగుదలలకు తక్కువ అవకాశాలు ఉన్నాయి.

మహిళలపై నేరాలు

భారతదేశంలో గృహ హింస అనేది జీవసంబంధమైన బంధువు నుండి ఒక వ్యక్తి అనుభవించే ఏ విధమైన హింసను కలిగి ఉంటుంది, కానీ సాధారణంగా ఒక స్త్రీ తన కుటుంబంలోని మగ సభ్యులు లేదా బంధువులు అనుభవించే హింస. ది లాన్సెట్‌లో 2014లో జరిపిన ఒక అధ్యయనం ప్రకారం, భారతదేశంలో నివేదించబడిన లైంగిక హింస రేటు ప్రపంచంలోనే అత్యల్పంగా ఉన్నప్పటికీ, భారతదేశంలోని అధిక జనాభా అంటే హింస వారి జీవితకాలంలో 27.5 మిలియన్ల స్త్రీలను ప్రభావితం చేస్తుందని పేర్కొంది.

గృహ హింస అనేది ఒక్కటే కాకుండా లైంగిక వేధింపులు, వైవాహిక అత్యాచారం, పని ప్రదేశాల్లో మహిళలపై లైంగిక వేధింపులు, ఆడ భ్రూణహత్యలు, వరకట్న సంబంధిత వేధింపులు ఇలా అనేక నేరాలు జరుగుతున్నాయి. స్త్రీ లింగం పట్ల సమాజంలోని ఈ అమానవీయ ప్రవర్తనను రూపుమాపడానికి మహిళలకు విద్య & ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం మరియు అవగాహన చాలా ముఖ్యమైన ఆయుధాలు.

Read More:	
భారత సమాజం యొక్క ముఖ్య లక్షణాలు	భారతీయ తెగల సామాజిక వ్యవస్థ
భారతీయ సమాజం – సంక్షేమ యంత్రాంగం	భారతదేశంలో కుల వ్యవస్థ మరియు వర్ణ వ్యవస్థ
భారతీయ సమాజం -లౌకికి కరణం	భారతీయ సమాజం -ప్రాంతీయతత్వం
భారతీయ సమాజం సామాజిక వ్యవస్థ – పరివర్తన ప్రక్రియ	భారతీయ సమాజం -సామాజిక సమస్యలు
భారతీయ సమాజం – జాతీయ సమైఖ్యత	భారతీయ సమాజం -పాశ్చాత్యీకరణం
భారతీయ సమాజం – పట్టణీకరణ	జనాభా మరియు సంబంధిత సమస్యలు
భారతీయ సమాజం – వరకట్న వ్యవస్థ	భారతీయ సమాజం- గిరిజన సమూహాలు
భారతీయ సమాజంపై ప్రపంచీకరణ ప్రభావాలు, సమ్మిళిత వృద్ధి	భారతీయ సమాజం – కుటుంబం
భారతీయ సమాజం – బంధుత్వం	భారతీయ సమాజం – వివాహ వ్యవస్థ

మరింత చదవండి

తాజా ఉద్యోగ ప్రకటనలు	ఇక్కడ క్లిక్ చేయండి
ఉచిత స్టడీ మెటీరియల్ (APPSC, TSPSC)	ఇక్కడ క్లిక్ చేయండి
ఉచిత మాక్ టెస్టులు	ఇక్కడ క్లిక్ చేయండి